

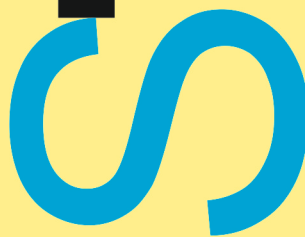
Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Житомирський державний університет імені Івана Франка

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ І ПЕРЕКЛАД: НАПРЯМИ, ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

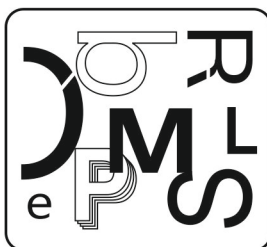

Тези доповідей
І Всеукраїнської студентської
науково-практичної конференції,
16–17 квітня 2024 р.,
м. Хмельницький

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Житомирський державний університет імені Івана Франка

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ І ПЕРЕКЛАД: НАПРЯМИ, ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тези доповідей I Всеукраїнської студентської
науково-практичної конференції,
16–17 квітня 2024 р.

Хмельницький

УДК 81'25
М58

*Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Хмельницького національного університету,
протокол № 4 від 23.04.2024*

Подано тези доповідей I Всеукраїнської студентської НПК «Міжкультурна комунікація і переклад: напрями, пріоритети та перспективи» (16–17 квіт. 2024 р. м. Хмельницький), що відбулась на базі кафедри германської філології та перекладознавства Хмельницького національного університету, і включають публікації, виділені у три секції: дослідження питань галузевого перекладу; розвідки художнього перекладу; проблеми міжкультурної комунікації в аспекті перекладу.

Збережена авторська редакція поданих матеріалів.

Редакційна колегія:

Бойко Ю. П., д-р філол. наук, проф.;
Ємець О. В., канд. філол. наук, проф.;
Купчишина Ю. А., канд. філол. наук, доц.

М58

Міжкультурна комунікація і переклад: напрями, пріоритети та перспективи : тези доп. I Всеукраїнської студент. наук.-практ. конф. (16–17 квіт. 2024 р., м. Хмельницький). – Хмельницький : ХНУ, 2024. – 115 с. (укр., англ.).

ISBN 978-966-330-435-9

Розглянуті актуальні питання галузевого і художнього перекладу та міжкультурної комунікації в аспектах перекладу військової лексики, економічної термінології, художнього перекладу тощо.

Здобувачам вищої освіти галузі філології та перекладу, науковцям, викладачам ЗВО та всім, хто цікавиться філологічними дослідженнями.

УДК 81'25

ISBN 978-966-330-435-9

© Автори статей, 2024
© ХНУ, оригінал-макет, 2024

Девіда Ньюкерка показує, як різні види когезії, такі як лексична, фонетична та образна, сприяють формуванню тексту як цілісної семантичної одиниці.

Список використаних джерел

1. Hanson C. Short Stories and Short Fictions, 1880–1980. London : Macmillan, 2019. 189 p.
2. Hunter A. The Cambridge Introduction to the Short Story in English. Cambridge : Cambridge UP, 2007. 212 p.
3. Patea V. Short Story Theories : A Twenty-First-Century Perspective (Dqr Studies in Literature). Amsterdam : Rodopi, 2012. 358 p.

Бойко Олександра

Хмельницький національний університет

Дорофєєва Олена

наук. керівник, канд. філол. наук, доц.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ КАЛАМБУРІВ

З розвитком активної міжкультурної комунікації, українські медіа почали частіше запозичувати стилістичні прийоми живих діалогів англійської мови. Завдяки поширенню іноземних комедій, серіалів, стендап-монологів, з великою кількістю гумору, ми помічаємо зростання вживання гри слів.

Актуальність нашого дослідження зумовлена тим, що природа каламбуру, як явища комізму, до сих пір активно вивчається. На сьогодні можна сказати, що цей стилістичний прийом працює завдяки полісемантичності, омонімії та паронімії слів [2]. Такий жарт часто зустрічається у сатиричному та іронічному контекстах. В аспекті нашої статті зупинимося на перекладі каламбурів. Проблемою є те, що через механізм творення каламбуру – однакове звучання і абсолютно різне значення – іноді неможливо зберегти ефект комізму або первинний сенс.

Метою нашого дослідження є вивчення шляхів перекладу гри слів та пошук оптимального варіанту для адаптації англійських каламбурів в українській мові.

Найбільш розповсюджений розподіл каламбурів відбувається за трьома категоріями: 1) ті, які мають фонетичну основу; 2) ті, що мають лексичну основу; 3) ті, які побудовані на фразеологізмах [1, с. 149].

Частина англійських жартів, які не побудовані на омонімічній (а саме фонетичній) основі, можна перекласти і за допомогою дослів-

ного перекладу. Завдяки збереженню не лише схожї полісемантичності, а й контексту використання слів, реципієнт продовжуватиме сприймати обидва значення фрази, що й викликатиме ефект комічного [1, с. 149]:

1) *"Singing in the shower is fun until you get soap in your mouth. Then it's a soap opera."* – "Співати у душі – це весело, доки в рота не потрапляє мило. Тоді це вже мильна опера.";

2) *"This graveyard looks overcrowded. People must be dying to get in."* – "Це кладовище здається переповненим. Люди, певно, вмирають від бажання туди потрапити.";

3) *Today at the bank, an old lady asked me to check her balance ... so I pushed her over.* – "Сьогодні літня пані в банку попросила перевірити її баланс ... тож я штовхнув її."

Однак, якщо жарт побудований на фонетичній основі та лексичній основі, при збереженні лише багатозначності слів і ефекту неочікуваності частина гумору втрачається, через відсутність співзвучності:

1) *"What do you call someone with no body and no nose? Nobody knows"* – "Як назвати когось без тулуба і носа? А хто ж його знає!";

2) *"Dad, did you get a haircut? No, I got them all cut!"* – "Тату, ти постриг волосся? Ні, я його зрівав!"

В мові оригіналу обидвох жартів було використано омоніми для створення комедійного ефекту. Однак, при перекладі гра слів була випущена, залишивши лише неочікувану відповідь, що і мусить спричинити гумористичний підтекст. Таким чином, ми підбираємо еквівалент, близький за значенням, при якому зникає первинний зміст, але комічний ефект не втрачається повністю.

При вільному перекладі основну думку буде збережено, на відміну від контексту, так як його головний мінус – це втрата оригінального авторського стилю і специфіки культури (якщо вона була згадана). Та завдяки йому ми маємо можливість підбирати еквіваленти, які дозволяють зберегти та адаптувати гру слів майже непошкодженою, хоч і далекою від первинного змісту:

1) *"I only know 25 letters of the alphabet. I don't know y."* – "Я знаю лише 32 літери алфавіту. – Ого. А чого так? – Та, не знаю я."

В мові оригіналу річ йде про англійський алфавіт, однак для зручності контекст було перенесено;

2) *"You can rely on doors. They're always have the close ones."* – "На двері можна покластись. Вони завжди когось прикривають."

Завдяки заміні окремих елементів ми не розірвали контекст і залишили його близьким до оригіналу.

Висновки. Отже, підсумовуючи, можна сказати, що жоден із наведених прикладів перекладу каламбурів не є досконалим, і втрачає

фонетичну або ж лексичну основу, та завдяки доповненням, заміні або ж випущенню, кожен із них може бути використаним залежно від контексту та прагматичного ефекту.

Список використаних джерел

1. Гнедкова О. Г., Карпенко З. О. Каламбур як ефект комічності в аудіо-медіальному тексті. URL: https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/5_2022/part_1/25.pdf (дата звернення: 18.03.2024).

2. Кузнецов І. Н. Управління продажами. URL: https://stud.com.ua/1145/marketing/kalambur_legko_zapamyatati_vazhko_pridumati (дата звернення: 17.03.2024).

Боль Катерина

Кам'янець-Подільський національний університет ім. І. Огієнка

Галайбіда Оксана

наук. керівник, канд. філол. наук, доц.

ЕПІТЕТИ У ТВОРАХ ВІЛЬЯМА СОМЕРСЕТА МОЕМА

Актуальність обраної теми зумовлена зростанням інтересу лінгвістів до дослідження аксіологічних засобів мови та необхідністю визначення видів епітетних структур у тропеичній системі англійського прозаїка і драматурга Вільяма Сомерсета Моема. У художньому мовленні письменника велику увагу приділено деталям, а одним із найуживаніших художніх засобів, які він використовував, були епітети, тому недарма критики і літературні дослідники називали його «майстром епітетів».

Метою нашого дослідження є виявити епітети у художньому мовленні Вільяма Сомерсета Моема і визначити їхнє стилістичне навантаження.

Семантичні й структурні типи епітетів, їхню роль у виразності й семантичній насиченості художнього твору досліджували В.А. Кухаренко, О.М. Мороховський, Т.М. Онупрієнко та ін.

Відомо, що епітет є досить поширеним художнім засобом; навіть найбільш некрасномовні майстри слова використовують епітет як засіб, що відображає багатство мови, її символічне наповнення та лексичне розмаїття. Цей стилістичний засіб слугує насиченню мовлення яскравими образами, створенню глибокого емоційного впливу на читача тощо. Коли автор вживає епітет у своєму творі, він підкреслює значущість певних предметів, підсилює їхнє переносне значення, привертає увагу читача [3].

Вознюк Анна, Мацюк Олена Особливості перекладу англомовної реклами у сучасних ЗМІ.....	10
Горбатюк Альона, Тарасова Ольга Особливості відтворення аббревіатур б'юті індустрії українською мовою	12
Зелінська Ірина, Ємець Олександр Особливості перекладу екологічної термінології.....	15
Кучерук Анастасія, Сергєєва Оксана Особливості перекладу англійських термінів сфери парфумерії та косметичних засобів	17
Левицька Дар'я, Долинський Євген Особливості перекладу англомовного громадсько-політичного тексту українською мовою	19
Лобуренко Ольга, Левицька Наталія Структурні особливості складних німецьких комп'ютерних термінів та їх переклад на українську мову	22
Льоринс Анастасія, Купчишина Юлія Способи перекладу гендерно-маркованої лексики у сфері дипломатії (на матеріалі міжнародних угод ООН).....	24
Пекарчук Катерина, Долинський Євген Англійські медичні аббревіатури та їх передача українською мовою	27
Разумова Олександра, Сергєєва Оксана Американські неологізми суспільно-політичної сфери та їх переклад на українську мову	30
Сівко Аліна, Левицька Наталія Субстантивация прикметників як спосіб словотворення в німецькій мові.....	32
Устичук Вікторія, Сергєєва Оксана Відтворення в українському перекладі англійських футбольних ідіом.....	34
Чорна Крістіна, Давидюк Юлія Особливості перекладу англомовних рекламних слоганів українською мовою	37
Шакула Дар'я, Ємець Олександр Прийоми перекладу метафоричних термінів в економічних текстах (на матеріалі сучасних англомовних ЗМІ)	40

Питання художнього перекладу

Бартеньєва Ольга, Ємець Олександр Роль когезії у сучасному короткому оповіданні (на матеріалі оповідання девіда ньюкєрка «Whispers»).....	43
Бойко Олександра, Дорофєєва Олена	

Особливості перекладу англомовних каламбурів	46
Боль Катерина, Галайбіда Оксана	
Епітети у творах Вільяма Сомерсета Моєма	48
Вибодовська Анна, Давидюк Юлія	
Відтворення анімалістських фразеологізмів у творах Агати Крісті.....	50
Герасименко Тетяна, Ємець Олександр	
Структура лексичного концепту БЖЕНЕЦЬ: стилістичні аспекти вербалізації	53
Горгулько Юлія, Купчишина Юлія	
Відтворення стилістичних особливостей та функцій оригінальних метафор при перекладі.....	56
Гуцал Катерина, Ємець Олександр	
The Role of Situational and Linguistic Context in The Translation of The Play of Words	53
Дзіблюк Дарія, Давидюк Юлія	
Образ лісу в творчості Ольги Кобилянської: художні тропи та їхнє відтворення в англійському перекладі (на прикладі новели «Битва») ..	61
Ковбасіста Анастасія,	
Ефект висунення римованих елементів та проблематика їх перекладу (на прикладі оповідання Рея Бредбері «There Will Come Soft Rains» («Дощі випадають»))	65
Лавренюк Вікторія, Мазуріна Марта	
Problems of Adaptation in Literary Texts Translation	67
Полукравець Андрій, Давидюк Юлія	
Лінгвістичний аналіз англомовної музики	69
Редько Вікторія, Купчишина Юлія	
Вербалізація концепту СМІЛИВІСТЬ в економічних медійних текстах та особливості його відтворення в англо-українському перекладі.....	72
Сем'янів Олександра, Левицька Наталія	
Лексико-граматичні особливості словотворення в сучасній німецькій мові	74
Стасюк Ірина, Білюк Інна	
Відтворення англомовних термінів українською мовою у романі Люсінди Райлі «Будинок орхідей»	77
Таїбова Венера, Давидюк Юлія	
Персоніфікація образу смерті у поезії Емілі Дікінсон	80
Фарина Анна, Сергєєва Оксана	
Способи перекладу назв творів з англійської на українську	82

Міжкультурна комунікація в аспекті перекладу